

Fiatların yükselmesi karşısında İngilizler yakıt giderlerini önemli ölçüde indirdiler.

PETROL-TER VE GÖZYAŞI

Bryan SILCOCK

Amerikalılar Başkan Carter tarafından önerilen ulusal enerji planını daha gerçekleştirmeden önce İngilizler bir çeşit pahalı enerji ekonomisini uygulamaya başladılar. Oysa Amerika'da daha ucuz enerji kaynaklarını bulmak için devamlı bir araştırma sürüp gitmektedir.

Bugün İngiltere'de adam başına düşen enerji tüketimi Amerika'dakinin yarısına inmiştir ve bunun nedeni yaşam standardının orada daha düşük olması da değildir.

Amerika ile İngiltere'deki enerji giderlerindeki en açık ayırım benzinin fiyatında göze çarpmaktadır. Amerika'da en ucuz benzinin fiyatı galon başına 1,50 dolardır, daha yüksek oktanlı benzin ise doğal olarak daha pahalıdır. Bu fiyatlar karşısında oburca benzin yutan otomobillere ayrıca yüksek vergiler konulmasına gerek yoktur. (1 galon, 4,5 litredir, 1,5 dolar yaklaşık 30 lira olduğuna göre 1 lira benzin Amerika'da bizim paramıza göre 680 kuruş, bizde ise 550 kuruştur).

Fakat İngilizlerin çoğu enerji fiyatlarına yapılan zamların zorunlu olduğunu kabul etmekle beraber, bunların onları hiç bir sıkıntıyla karşı karşıya bırakmadan gerçek enerji tasarrufuyla sonuçlanacağını pek tahmin etmemişlerdi, gerçek böyle olunca bunu büyük bir sürpriz ile karşıladılar ve sevindiler.

Dünyanın başka ülkelerinde olduğu gibi burada da dönüm noktası, Arap petrol üreticilerinin Yom Kippur Savaşının sonunda dünya petrol fiyatlarını yükselttikleri 1974'te ortaya çıktı.

Bunalım karşısında kalan İngiliz Hükümeti halka isteyerek benzin tüketimini azaltması için yaptığı bir uyarıdan ileri gitmedi. Fakat benzinin (akaryakıtın) hefezoni bir şekilde (sarmal olarak) fiyatını arttırmakla halkın enerjiden tasarruf etmesini sağlamayı başardı.

Bu sayede İngiltere'nin enerji gereksinmesi tahminen % 6 düştü, ki bu petrol ithalatında 1 milyar dolar tasarruf anlamına gelir. Federal Almanya ve İskandinav ülkelerinin tersine İngiltere bölgesel ısıtma, ısı ile enerji tüketimi yapan fabrikaların birleştirilmesi —hiç olmazsa konular için— gibi planları daha baştan reddetti. Belki

bu, İngilizlerin fazla bireyci olan mizaçlarına uygun gelmezdi.

Burada enerji bunalımı Amerikada ve öteki ülkelerde olduğu gibi yeni buluşlar için büyük bir heyecana, coşkuya sebep olmadı. Güneş enerjisi ve rüzgardan enerji sağlamakla ilgili olarak birçok deneyler yapıldı, fakat bütün bunlardan olumlu sonuçlar alınsa bile bunların 2000 yılındaki gereksinmelerin % 5'inden fazla bir katkısı olmayacaktır.

Yılın büyük bir kısmında gökyüzünü kaplayan bulutlar yüzünden bu ülkede güneş enerjisinden faydalanma oldukça karanlık bir olasılıktır. Bununla beraber bazı fabrikatörler bunun sıcak su üretmek için kullanılabilmesi kanısındadırlar ve bu amaç için bazı tesisler de tasarlamışlardır.

İklimsel bir görüşten İngiltere rüzgâr enerjisinden faydalanmak bakımından çok daha iyi bir durumdadır. Fakat bu bakımdan da umut pek kuvvetli sayılmaz. Geleneksel enerji istasyonlarıyla rekabet edebilmek için yel değirmenleriyle işleyecek elektrik jeneratörler ortalama rüzgâr hızı saatte 20 mil veya daha fazla olan yerlere konulmak zorundadır. Bu neredeyse bütün tepeleri dev yel değirmenleriyle kaplamak demektir ki bu da geniş ölçüde estetik bir eleştiriyeye neden olacak bir şeydir. Aşağı yukarı 20 metre çapında deneysel bir yel değirmeni seraları ısıtmak için kullanıldı. Bu elektrik üretmedi, özel bir boru tesisi içinden yağ pompaladı ve meydana gelen sürtünme yağı ısıttı. Fakat doğal olarak böyle özel bir enerji üretimi tüm enerji levhasına pek büyük bir katkıda bulunamaz.

Gal'i güney batı İngiltere'den ayıran Severn Halici dünyanın gel-gitten faydalanılabilecek en iyi enerji istasyonlarından biridir. Fakat böyle bir istasyonun yapılması karşılanamayacak kadar pahalıya mal olur.

Öte yandan dalgalardan faydalanma aklı gelen olanaklardandır ve ciddi araştırma programları bunda müthiş bir potansiyelin bulunduğunu ortaya çıkarmışlardır. Fakat bütün bu işte başarıya ulaşılsa bile dalga enerjisi İngiltere'nin enerji ihtiyaçlarına gelecek yüzyıla kadar büyük bir katkıda bulunamayacaktır.